

هوشیاری حالتی از آگاهی عمومی فرد از خود و محیط بوده و شامل توانایی آگاه بودن نسبت به زمان، مکان و شخص می باشد. هوشیاری حساس ترین نشانگر تغییرات عصبی است. تغییر در سطح هوشیاری معمولاً اولین نشانه از درگیری و آسیب مغزی می باشد.

****علل کاهش سطح هوشیاری****

*افزایش یا کاهش قند خون (شایع ترین علت -)

*افزایش یا کاهش فشارخون-

*شوگ-

*سنکوپ یا غش کردن-

*ضربه مغزی-

*حمله مغزی-

*مرحله بعد از تشنج-

*سرمازدگی و گرمزدگی-

*مسمومیت (داروها، مواد مخدر و سموم -)

*عفونت مغز و... .

در مرحله اولیه، لازم است تنها میزان کلی سطح هوشیاری را به ترتیب زیر بررسی کنید:

1-بیمار هوشیار و کاملاً آگاه است و تغییر سطح هوشیاری ندارد.

2-بیمار گیج است و تغییر سطح هوشیاری دارد -

3-بیمار بیهوش است -

هنگامی که بیمار دچار تغییر سطح هوشیاری شده است، ممکن است مکانیزم دفاعی بدن، دیگر قادر به جبران کافی نباشد و منجر به خون رسانی و اکسیژن رسانی ناکافی یا ایجاد مشکلات عصبی یا شیمیایی شده و اثرات نامطلوبی روی مغز گذاشته است.

****اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری****

کمک بخواهید و با اورژانس 115 تماس بگیرید.

نیض بیمار را چک کنید -

باز بودن راه هوایی بیمار را بررسی کنید -

وجود تنفس را در بیمار بررسی کنید -

در صورت نیاز، به بیمار ماساژ قلبی و تنفس دهید -

به دنبال شواهد و علت کاهش سطح هوشیاری بگردید (از - اطرافیان بیمار سؤال کنید.)

****اقدامات لازم در پایین بودن قند خون****

علامت: تاری دید، سردرد، ضعف، لرزش بدن، تعریق، تپش قلب، کاهش سطح هوشیاری (گیجی تا بیهوشی کامل).
اقدامات لازم:

اگر مصدوم بیهوش نیست و قادر به خوردن می باشد باید - یک ماده غذایی شیرین در حالت نشسته به وی بخورانید.

اگر مصدوم بیهوش است او را روی زمین بخوابانید، پاها را - کمی بالاتر قرار دهید و منتظر کادر درمانی باشید تا به وی گلوکز وریدی تزریق کنند.

اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری را رعایت کنید -

****اقدامات لازم در بالا بودن قند خون****

علامت: تنفس بسیار عمیق و سریع، تنفس با بوی استون، کاهش سطح هوشیاری.

اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری را رعایت کنید -

هر چه سریعتر مقدمات انتقال فرد به بیمارستان را فراهم کنید.

****اقدامات لازم در بالا بودن فشارخون****

اگر فشار خون به طور ناگهانی و به میزان زیاد بالا رود، خطر خونریزی مغزی و آسیب به بافت مغز وجود دارد.

علامت: سردرد، خونریزی از بینی، تاری دید، بالا بودن فشارخون (با دستگاه فشارسنج)، کاهش سطح هوشیاری.

اقدامات لازم:

آرام نمودن مصدوم و خواباندن وی -

گذاشتن نیتروگلیسرین زیر زبانی -

****اقدامات لازم در پایین بودن فشارخون****

خونریزی زیاد، کار زیاد، خستگی و عدم مصرف مایعات به مقدار کافی، تعریق شدید، تهوع و استفراغ و اسهال شدید میتواند باعث کاهش فشار خون و در صورت پیشرفت منجر به شوک شود.

علامت: سبکی سر، تاری دید، ضعف و بیحالی، پایین بودن فشارخون (با دستگاه فشارسنج).

اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری را رعایت کنید -

مصدوم را به آرامی روی زمین بخوابانید -

پای مصدوم را بالاتر از بدن وی قرار دهید -

در صورت خونریزی بیمار، با پانسمان و فشار بر منطقه - خونریزی، به کاهش خونریزی در بیمار کمک کنید.

****اقدامات لازم در ضربه مغزی****

ضربه به سر میتواند باعث آسیب به بافت مغز و رگهای داخل جمجمه شود. فردی که دچار ضربه مغزی شده است را از نظر نخاع گردنی، آسیب دیده فرض کنید و سر و گردن مصدوم را بیحرکت کنید.

علامت: کاهش سطح هوشیاری، تغییر در سایز مردمک یا کاهش واکنش به نور (مردمک بیمار را با چراغ قوه چک کنید)، سرگیجه و سردرد، تهوع، تنفس نامنظم.

اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری را رعایت کنید -

مصدوم را سریعاً به بیمارستان انتقال دهید -

****اقدامات لازم در سکتة مغزی****

در سکتة مغزی خونرسانی به قسمتی از مغز مختل شود.

سکتة مغزی 2 علت دارد: پاره شدن رگهای مغزی یا مسدود شدن رگهای مغز بوسیله یک لخته.

مرکز آموزشی پژوهشی و درمانی
امیرالمومنین (ع)

کاهش سطح هوشیاری

اندامها سفت میشود و کمر قوس بر میدارد، فک قفل میشود، چشمها خیره شده و از دهان کف خارج می شود، بی اختیاری ادراریا مدفوع دارد، بعد از چند دقیقه حرکات متوقف می شود و فرد به خواب عمیقی فرو میرود.

اقدامات لازم:

کمک بخواهید و با اورژانس تماس بگیرید. .
مصدوم را به آرامی روی زمین بخوابانید و مراقب باشید-

در اثر برخورد با اشیاء اطراف، آسیب بیشتری نبیند. قبل از قفل شدن فک اگر میتوانید یک پارچه بین دندانهای مصدوم قرار دهید.
پس از پایان تشنج، راه هوایی را باز و تنفس را بررسی کنید. اگر نفس نمیکشد، تنفس مصنوعی و در صورت نیاز ماساژ قلبی را شروع کنید.

منابع:

1- برونر و سودارث پرستاری داخلی جراحی (مغز و اعصاب-) 2014 چاپ اول.
تاریخ تدوین: بهمن 97
تنظیم: واحد آموزش

علائم : ناتوانی در صحبت کردن و قورت دادن

آب دهان، کج شدن صورت و ناتوانی در

حرکت دادن اندامهای بدن، سردرد، بیهوشی به

صورت تدریجی یا ناگهانی، هم اندازه نبودن

مردمکها یا گشادی شدید مردمکها.

اقدامات لازم:

کمک خواستن و اطلاع به اورژانس-
اگر بیهوش است ، اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری- را رعایت کنید.
بیمار را بخوابانید. سر او را به یک سمت خم کنید تا آب- دهان وی بیرون بریزد.

*اقدامات لازم در حمله قلبی

در حمله قلبی، یکی از رگهای خون رساننده به عضله قلب مسدود میشود.

علائم : درد فشارنده قفسه سینه که به فک یا

یکی از دستها یا بین دو کتف منتشر میشود .

تهوع، عرق سرد، ضعف شدید و تنگی تنفس از

علائم دیگر میباشد.

کمک بخواهید و با اورژانس تماس بگیرید. .
علائم حیاتی مصدوم را مرتب کنترل کنید و در صورت- نیاز ماساژ قلبی و تنفس مصنوعی را انجام دهید.

*اقدامات لازم در تشنج

در تشنج فعالیت الکتریکی مغز دچار اختلال میشود.

علل : بعضی بیماریها، ضربه مغزی، نرسیدن اکسیژن یا قند به مغز و یا مصرف زیاد الکل و...
علائم : فرد دچار حرکات سریع و غیر طبیعی در اندامها میشود، بیهوش میشود و به زمین میخورد،